

Академік НАН України М. Сулима, який займає нині посади заступника директора з наукової роботи Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України та завідувача відділу давньої української літератури цього ж інституту — поважний, авторитетний вчений, його праці відзначаються особливою науковою сумлінністю і глибиною, переконливою аргументацією, яка базується на скрупульозно вивірених фактах, архівних матеріалах. І в свої сімдесят п'ять цей відомий український медієвіст, який очолює редакційну колегію 12-томної академічної «Історії української літератури», є одним із наукових редакторів та авторів 1-го і 2-го томів цього фундаментального видання, продовжує невтомно «почитати книжні словеса», оскільки в цьому він убачає своє духовне покликання.

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ

Отримано 13 квітня 2022 р.

м. Київ

Наєнко М. На сторожі людяності. З пам'яті про Бориса Олійника.

Київ: Освіта України. 2021. 90 с.

Борис Олійник — одна з найпомітніших постатей в українській поезії другої половини ХХ ст. Існує чимало критичних досліджень про нього як поета і політика, але менше — як «героя» мемуарної літератури. М. Наєнко спробував розповісти про Б. Олійника переважно як поета, до того ж сприйнятого ним самим, тобто автором цієї книжки. Вона через те в міру суб'єктивна, хоча й переважає в ній об'єктивність літературно-критичного мислення. Особливо в тих місцях, де поет постає учасником літературного процесу часів шістдесятництва, виявляє пам'ятливу турботу про своє покоління, вболіває за підготовку студентів, які обирають собі фах-покликання бути письменником. Думки його з цього приводу часом суперечливі, як суперечливим був сам поет у своїх політичних поглядах та вподобаннях. Єдине, що було найпослідовнішим, — це безсумнівне вболівання за Україну, за її не завжди слухняних дітей та синівська відданість матері і материнству. Яскравим прикладом для Б. Олійника в цих питаннях завжди залишався найбільший геній України Тарас Шевченко.

Наші _____
_____ презентації

новому, як пазли». Так пише дослідник про пару Коцюбинський — Хвильовий. Третій розділ — суспільні дзеркала. Автор бере до уваги не лише національний, а й ширший європейський контекст, у якому творив Коцюбинський. В останній частині праці Я. Поліщук також згадує про насильницьке втягнення письменника в радянський канон.

Упродовж зустрічі було розглянуто багато цікавих і дискусійних питань.

Лілія РОКИТСЬКА

Отримано 30 листопада 2021 р.

м. Київ

Смілянська В. Леонід Смілянський: життя у слові. Критико-біографічний нарис (до 55-річчя з дня відходу).

Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 74 с.

Авторка книжки, доктор філологічних наук Валерія Леонідівна Смілянська, висвітлила життєвий і творчий шлях свого батька — відомого українського письменника Леоніда Івановича Смілянського (1904—1966). У хронологічній послідовності, на основі фактів, спогадів, свідчень друзів та колег письменника авторка розкрила самобутній образ митця, простежила події його життя в їх тісному зв'язку з творчими пошуками. В. Смілянська проаналізувала художні твори на засадах об'єктивної літературознавчої рецепції, крізь призму сьогодення й з урахуванням контексту, в якому жив і творив її батько, що дозволило увиразнити як творчі здобутки митця, так і вказати на прорахунки, пов'язані переважно з вимушеним дотриманням приписів соцреалізму. Авторка нариса показала творчу еволюцію письменника, простежила вдосконалення його майстерності від ранніх оповідань і повістей на робітничу тематику до історико-біографічних творів: повість «Михайло Коцюбинський» (1939), п'єси «Мужицький посол» (1945), «Червона троянда» (1954), роман «Поетова молодість» (1962). Цікавими є маловідомі факти з життя Л. Смілянського. Зокрема, з нариса дізнаємося, що вірність життєвій правді й власним світоглядно-творчим принципам стали причиною того, що він зазнавав несправедливої критики, звинувачень у «помилках націоналістичного характеру» за свої повісті «Золоті ворота» (1941) й «Софія» (1944). Важливою складовою праці є висвітлення сприйняття творчості Л. Смілянського. Авторка згадує майже всі відгуки, рецензії, передмови, літературознавчі праці, в яких йдеться про твори письменника, таким чином книжка є ще й важливим бібліографічним джерелом, розкриває дискурс рецепції творчості митця. З критико-біографічного нариса постає цілісна картина життя й творчості Л. Смілянського, що суттєво поглиблює уявлення про нього як особистість і письменника, якому судилося жити в складних умовах радянської епохи й водночас залишатися вірним своїм життєвим і творчим принципам. Книжка буде цікавою для широкого кола філологів та всіх небайдужих до питань розвитку української літератури і постатей її творців.

Наші
презентації

І. П.

родження Володимира Гнатюка, а також тривала робота ще чотирьох секцій. За ці два дні у XIII Фольклористичних читаннях взяло участь близько ста науковців з усіх куточків України й світу: Києва, Луцька, Житомира, Кам'янця-Подільського, Львова, Полтави, Сум, Черкас, Івано-Франківська, Рівного, Острога, Ізмаїла, Білорусі, Литви, Естонії, Польщі, Японії, США, Канади. Віртуальний формат заходу хоч і позбавив можливості живого спілкування, однак уможливив проведення читань у карантинних умовах, дозволив здійснити відеозапис усіх доповідей та розподілити роботу секцій так, щоби кожен міг «побувати» у будь-якій із них і долучитися до обговорення різних тем.

Анна МУКАН

Отримано 29 травня 2021 р.

м. Київ

Наєнко М. Інтервал.

Київ: Освіта України. 2021. 676 с.

В інтервалах між ювілейними публікаціями в літературознавстві з'являються, бува, міркування, що мають актуальність не лише для газетної щоденності. До цієї книжки М. Наєнка потрапили не тільки його статті-замітки річної чи дворічної давності, а й трохи старші. Розміщено їх у чотирьох підрозділах: теоретичні міркування, історико-літературні погляди, дискусійно-критичні полеміки і відгук на видання книжок автора. Деякі матеріали цих підрозділів уже входили до попередніх, але малотиражних видань і тому публікуються ще й у цій книжці.

**Наші _____
_____ презентації**